

ZGŁOSZENIE ZAINTERESOWANIA PRACAMI NAD PROJEKTEM — ZGŁOSZENIE ZMIANY DANYCH*		
Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (UD 418)		
..... Tytuł projektu – zgodnie z jego treścią udostępnioną w Biuletynie Informacji Publicznej lub informacja zamieszczona w programie prac legislacyjnych		
A. OZNACZENIE PODMIOTU ZAINTERESOWANEGO PRACAMI NAD PROJEKTEM		
1. Nazwa i imię i nazwisko** ZWIĄZEK PRACODAWCÓW POLSKA RADA WINIARSTWA		
2. Siedziba/miejsce zamieszkania**		
3. Adres do korespondencji i adres e-mail		
B. WSKAZANIE OSÓB UPRAWNIONYCH DO REPREZENTOWANIA PODMIOTU WYMNIENIONEGO W CZĘŚCI A W PRACACH NAD PROJEKTEM		
Lp.	Imię i nazwisko	Adres miejsca zameldowania na pobyt stały
1		
2		
3		
4		
5		
C. OPIS POSTULOWANEGO ROZWIĄZANIA PRAWNEGO, ZE WSKAZANIEM INTERESU BĄDĄCEGO PRZEDMIOTEM OCHRONY		
Projekt ustawy postrzegamy jako kolejną próbę naruszenia umowy społecznej, jaką była akcyzowa mapa drogowa przyjęta na lata 2022–2027. Zwracamy uwagę, że – obok podwyższenia stawek akcyzy – proponowane rozwiązanie prowadzi do zmiany zaplanowanych w mapie akcyzowej relacji pomiędzy opodatkowaniem poszczególnych kategorii napojów alkoholowych. Uderza to w cydr i perry o zawartości alkoholu do 5% obj., istotnie obniżając konkurencyjność tych produktów na rynku. Mechanizm corocznych, przewidywalnych zmian stawek akcyzy został wprowadzony w celu zapewnienia stabilności oraz umożliwienia przedsiębiorstwom planowania działalności w perspektywie wieloletniej. Proponowane zmiany podważają podstawowe założenia przyjętego wcześniej rozwiązania, poważnie naruszając zaufanie do przewidywalności polityki fiskalnej państwa. Co więcej, rodzą również wątpliwości co do racjonalności prowadzonej polityki fiskalnej i podważają przekonanie, że polityka ta opiera się na rzetelnej ocenie faktów, analizie skutków regulacji oraz długofalowym planowaniu. Projekt ustawy uzasadniany jest wzrostem siły nabywczej konsumentów, a w konsekwencji zwiększającą się dostępnością cenową alkoholu. Tymczasem w ostatnich latach obserwowany jest		

wyraźny spadek sprzedaży napojów alkoholowych, będący efektem zarówno corocznych podwyżek akcyzy obowiązujących od 2022 r., długoterminowych zmian preferencji konsumentów i trendów prozdrowotnych, jak również rozwoju szarej strefy¹. W rezultacie projektowane rozwiązania dotyczą branży, która już obecnie mierzy się z trwałym spadkiem sprzedaży. Co więcej, prognozy rynkowe wskazują, że tendencja ta ma charakter strukturalny i będzie utrzymywać się również w kolejnych latach. W naszej ocenie projektowana, **skokowa podwyżka akcyzy – bezprecedensowa pod względem skali – stanowi rozwiązanie obarczone wysokim ryzykiem zarówno w aspekcie gospodarczym, jak i dotyczącym kwestii zdrowia publicznego**. Tak gwałtowny wzrost obciążeń podatkowych nieuchronnie zwiększy atrakcyjność działalności prowadzonej w szarej strefie, prowadząc m.in. do wzrostu nielegalnej produkcji alkoholu, odkażania alkoholu skażonego czy przemytu.

Wnioskujemy o rezygnację z dalszego procedowania projektu.

Postulujemy przeprowadzenie analizy dotyczącej poziomu obciążeń akcyzowych nakładanych na napoje alkoholowe w państwach członkowskich Unii Europejskiej, z uwzględnieniem ich wpływu na wskaźniki zdrowia publicznego, w szczególności liczbę zgonów związanych z nadużywaniem alkoholu, skalę epizodów typu *binge drinking* oraz inne negatywne skutki nieodpowiedzialnej konsumpcji alkoholu. Dopiero analiza uwzględniająca zarówno poziom opodatkowania, jak i rzeczywiste efekty zdrowotne oraz społeczne pozwala na wyciągnięcie rzetelnych wniosków co do skuteczności poszczególnych modeli polityki akcyzowej.

Przy pominamy, że w kilkunastu państwach członkowskich Unii Europejskiej stawka akcyzy na wina spokojne jest zerowa. Wśród nich znajdują się państwa graniczące z Polską - Niemcy, Czechy i Słowacja, co ma znaczenie z perspektywy konkurencyjności rynku oraz ryzyka występowania zjawisk związanych z transgranicznym nabywaniem wyrobów.

Doświadczenia państw o ugruntowanej kulturze wina pokazują, że odmienne traktowanie tej kategorii napojów alkoholowych – m.in. poprzez utrzymywanie zerowej stawki akcyzy – sprzyja bardziej zrównoważonym wzorcom konsumpcji alkoholu i ograniczeniu zachowań wysokiego ryzyka. Zamiast koncentrować się wyłącznie na podnoszeniu obciążeń fiskalnych, zasadne jest czerpanie z doświadczeń państw, które osiągają korzystniejsze rezultaty w zakresie zdrowia publicznego dzięki rozwiązaniom uwzględniającym uwarunkowania kulturowe konsumpcji napojów alkoholowych. Takie podejście powinno stanowić istotny punkt odniesienia przy kreowaniu polskiej polityki akcyzowej, zostało jednak zignorowane w przygotowaniu konsultowanego projektu.

W projekcie, przy okazji propozycji aktualizacji stawek w przewidzianych na 2027 r. w akcyzowej mapie drogowej, zaprojektowana została **zmiana relacji obciążeń akcyzowych na niekorzyść cydru i perry o zawartości alkoholu do 5%**. Przewidziano dla tej kategorii podwyżkę o **ponad 73% wyższą niż dla pozostałych napojów alkoholowych**. Nie zostało to jednak przedstawione w uzasadnieniu.

Kategorie napojów alkoholowych zgodnie z projektem mają zostać objęte jednolitą, proporcjonalną podwyżką akcyzy o 15% względem stawek przewidzianych w mapie akcyzowej obowiązującej na

¹ Szara strefa 2026 Instytut Prognoz i Analiz Gospodarczych

podstawie ustawy na rok 2027. Odmienne potraktowano jednak cydr i perry o zawartości alkoholu do 5% obj., które przez ustawodawcę zostały od 2022 r. pozostawione poza akcyzową mapą drogową w celu wsparcia tego segmentu rynku. Ta kategoria miałaby teraz zostać objęta podwyżką o 26% względem poziomu przewidzianego w ustawie na rok 2027.

Wyłączenie z akcyzowej mapy drogowej przyniosło w ostatnich latach pozytywny, zgodny z intencją ustawodawcy efekt, w postaci wzrostu produkcji cydru w Polsce. Dane GUS² wskazują, że w 2025 r. produkcja sprzedana cydru wzrosła o 3.7% w porównaniu z 2024 r. Choć polski rynek cydru pozostaje bardzo niewielki – zarówno na tle innych państw członkowskich Unii Europejskiej, jak i w porównaniu z pozostałymi kategoriami napojów alkoholowych w Polsce – i wynosi zaledwie około 5 mln litrów, obserwowany jest umiarkowany trend wzrostowy. Tendencja ta utrzymuje się również w 2026 r. – w okresie styczeń–maj 2026 r. produkcja sprzedana była wyższa o około 6.9% niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

Planując podniesienie stawki akcyzy na cydr i perry o zawartości alkoholu do 5% obj. znacznie ponad wartość przewidzianą dla pozostałych alkoholi, w dokumencie oceny skutków regulacji wskazano jedynie, że wyłączenie cydru i perry z mapy akcyzowej doprowadziło do „zachwiania relacji pomiędzy opodatkowaniem poszczególnych kategorii napojów alkoholowych, zwiększając skalę uprzywilejowania tej kategorii ponad poziom pierwotnie zamierzony przez ustawodawcę”.

Należy jednak podkreślić, że przyjmując mapę drogową akcyzy, ustawodawca intencjonalnie wyłączył od 2022 r. cydr i perry o zawartości alkoholu do 5% obj. z jej zakresu, zakładając odrębne podejście oraz określając relacje pomiędzy poszczególnymi kategoriami alkoholu, które miały zostać osiągnięte w 2027 r.

Nie wskazano argumentów przemawiających za odejściem od dotychczasowych relacji obciążeń akcyzowych, ani nie dokonano oceny spodziewanych skutków gospodarczych, fiskalnych lub społecznych. Trudno przyjąć, aby celem projektowanego, w praktyce dyskryminującego potraktowania tej kategorii, było zwiększenie wpływów budżetowych, ponieważ w skali wpływów z akcyzy od napojów alkoholowych udział cydru pozostaje marginalny – ok. 5 mln zł rocznie. Cydr o zawartości alkoholu do 5% nie jest też kategorią produktu, której poziom konsumpcji, profil ryzyka zdrowotnego ani wpływ na negatywne zjawiska związane z nadużywaniem alkoholu mogłyby w jakikolwiek sposób uzasadniać objęcie go podwyżką akcyzy wyższą niż przewidziana dla innych kategorii napojów. Dostępność cenowa cydru względem pozostałych kategorii alkoholu nie jest wysoka i pozostaje wyraźnie niższa niż w przypadku piwa, dla którego przewidziano niższy poziom zmian obciążeń akcyzowych. **Projektowane rozwiązanie jest w naszej opinii pozbawione merytorycznego uzasadnienia** i nie znajduje oparcia ani w przesłankach związanych z ochroną zdrowia publicznego, ani w argumentach gospodarczych czy fiskalnych. Proponowana podwyżka uderza w produkt wytwarzany z polskich jabłek, osłabiając konkurencyjność krajowych producentów cydru.

Planowana zmiana prowadzi do istotnego zaburzenia relacji akcyzowych pomiędzy poszczególnymi kategoriami napojów alkoholowych względem ustaleń przyjętych przez

² GUS – „Produkcja ważniejszych wyrobów przemysłowych w grudniu 2025 r.”, „Produkcja ważniejszych wyrobów przemysłowych w maju 2026 r.”

ustawodawcę na 2027 r. Oznacza pogorszenie pozycji cydru o zawartości alkoholu do 5% względem innych alkoholi, w szczególności względem piwa i obniżenie jego konkurencyjności.

Beneficjentem projektowanej zmiany będą producenci piw smakowych i napojów piwnych - produktów, które stanowią bezpośrednią konkurencję dla cydru. Są to produkty o zbliżonym charakterze, pełniące funkcję substytutów na rynku. Nie powinno umknąć uwadze, że piwa korzystają w Polsce z istotnej przewagi regulacyjnej – mogą być przedmiotem reklamy i promocji, w przeciwieństwie do cydru, a przez wiele lat były również objęte korzystniejszym opodatkowaniem akcyzowym. Co więcej, jako jedyne z napojów alkoholowych do tej pory nie zostały objęte regulacjami określającymi warunki ich produkcji, definicje i parametry jakościowe.

Wprowadzenie akcyzowej mapy drogowej od 2022 r. w pewnym stopniu ograniczało istniejącą dysproporcję, choć wyłącznie w wymiarze fiskalnym, stopniowo poprawiając konkurencyjność cydru. Wyłączenie cydru z corocznych podwyżek akcyzy umożliwiło producentom konsekwentne budowanie pozycji rynkowej. Efektem tych działań nie był gwałtowny wzrost sprzedaży, lecz stopniowy rozwój rynku, który po latach spadków i stagnacji zaczął wykazywać oznaki stabilnego wzrostu.

Projekt przedstawiony przez Ministerstwo Finansów oznacza jednak odejście od przyjętego wcześniej kierunku i zwrot w kierunku fiskalnego uprzywilejowania piw smakowych oraz innych napojów piwnych, stanowiących dla cydru bezpośrednie substytuty rynkowe. W konsekwencji spodziewamy się zaprzepaszczenia efektów akcyzowej mapy drogowej, której celem było stopniowe tworzenie bardziej zrównoważonych warunków konkurencji pomiędzy tymi kategoriami napojów alkoholowych.

Przypominamy, że nasza organizacja od wielu lat zwraca uwagę na dominującą pozycję zagranicznych koncernów piwowarskich oraz otoczenie regulacyjne sprzyjające ich produktom. Wielokrotnie wskazywaliśmy, że przewaga konkurencyjna napojów piwnych i piw smakowych względem cydru nie wynika z mechanizmów czysto rynkowych, lecz przede wszystkim z obowiązujących rozwiązań prawnych i fiskalnych, które od lat uprzywilejowują tę kategorię produktów. Skutkiem jest sytuacja, w której kraj będący największym producentem jabłek w Europie pozostaje jednym z najmniejszych rynków cydru – porównywalnym pod względem skali z rynkami Chorwacji, Serbii, czy Grecji, a pięciokrotnie mniejszym niż Finlandia, czy Szwecja.

Z tego względu od lat postulujemy wprowadzenie zerowej stawki akcyzy na cydr o zawartości alkoholu do 5%. Rozwiązanie takie nie byłoby wyjątkiem na tle Unii Europejskiej – w 11 państwach członkowskich akcyza wynosi 0 EUR, a w kolejnych trzech nie przekracza około 2 EUR za hektolitr.

W związku z powyższym wyrażamy sprzeciw wobec projektowanej zmiany polegającej na objęciu cydru i perry o zawartości alkoholu do 5% obj. podwyżką akcyzy o ponad 73% wyższą niż przewidziana dla pozostałych kategorii napojów alkoholowych. Rozwiązanie to prowadzi do nieuzasadnionego różnicowania skali wzrostu obciążeń akcyzowych pomiędzy poszczególnymi kategoriami napojów alkoholowych oraz odchodzi od relacji przyjętych przez ustawodawcę w obowiązującej akcyzowej mapie drogowej, co jest w naszej opinii naruszeniem zasady zaufania do państwa i do stanowionego przezeń prawa.

D. ZAŁĄCZONE DOKUMENTY		
1.	Odpis z Krajowego Rejestru Sądowego	
2.		
3.		
E. Niniejsze zgłoszenie dotyczy uzupełnienia braków formalnych/zmiany danych** zgłoszenia dokonanego dnia (podać datę z treści F poprzedniego zgłoszenia)		
F. OSOBA SKŁADAJĄCA ZGŁOSZENIE		
Imię i nazwisko	Data	Podpis
G. KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI KARNEJ ZA SKŁADANIE FAŁSZYWYCH ZEZNAN		
Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia		

- * Jeżeli zgłoszenie nie jest składane w trybie art. 7 ust. 6 ustawy treść: "- Zgłoszenie zmiany danych" skreśla się.
- ** Niepotrzebne skreślić.

